

Wasbeerhond

Nyctereutes procyonoides

De wasbeerhond is een laag op de poten staande hondachtige met een zeer langharige, grijs, zwart en bruin gemêleerde vacht die hem groter doet lijken dan hij is. 's Zomers is de juist geruide vacht nog kort, wat hem een korte periode slanker en donkerder doet lijken. De neusbrug is licht gekleurd en er is geen doorlopend zwart masker. De poten zijn zwart, de staart is variabel van kleur met zwarte haarpunten en minder opvallend dan bij wasbeer en vos. Van neus tot staartpunt is de wasbeerhond tot 105 cm lang, de staart meet tot 22 cm. De geslachten zijn gemiddeld even groot en wegen 5-9 kg; aan het begin van de winter zijn ze het zwaarst.

Wasbeerhonden zijn voornamelijk in de schemering en 's nachts actief, soms ook overdag, maar ze blijven dan meestal in dichte vegetatie. Ze zijn monogaam en blijven doorgaans dicht bij elkaar. In een gunstige biotoop is de 'home range' 100-800 ha (MULDER 2012). Wasbeerhonden zijn geen echte gravers en maken graag gebruik van holen van dassen of vossen. Bij gebrek aan holen worden jongen ook wel geworpen in bovengrondse legers.

Leefomgeving

De wasbeerhond komt in Europa in veel verschillende biotopen voor, waarbij de aanwezigheid van dekking bepalend is. Moerassen, vochtig grasland, rietland, oevers van meren en rivieren en loofbossen en gemengde bossen met dichte ondergroei vormen zijn favoriete leefgebied; grootschalige landbouwgebieden en naaldbossen worden minder gewaardeerd, dorpen en steden worden gemeden. In Nederland zijn de meest geschikte gebieden waarschijnlijk kleinschalige afwisselende beeklandschappen waar dassen leven (vanwege de holen), en laagveenmoerassen.

Wasbeerhond.

Foto: Karl-Heinz Volkmar.

Raccoon dog.

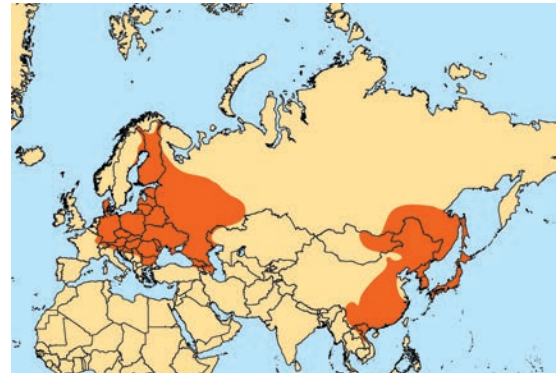

Voedsel

De wasbeerhond is een opportunistische omnivoor. In vrijwel alle voedselonderzoeken blijken kleine zoogdieren, insecten, maïs (of graan), vruchten en aas belangrijke componenten (BALTRUNAITĖ 2005, SUTOR ET AL. 2010). In vochtige gebieden vormen ook amfibieën en vissen een groot deel van zijn voedsel en soms worden vogels en eieren gegeten. Het gaat altijd om gemakkelijk te verkrijgen voedsel; konijnen en hazen bijvoorbeeld ontbreken vrijwel geheel in het dieet.

Areaal

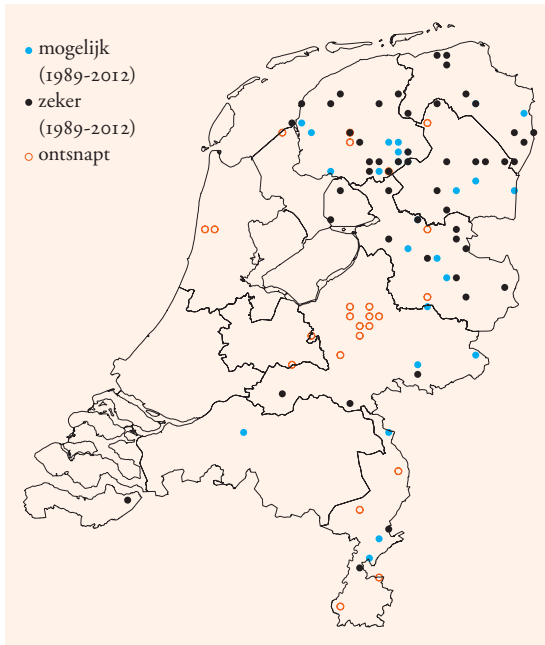
Oorspronkelijk kwam de wasbeerhond voor in Zuidoost-Siberië, de oostelijke provincies van Mongolië en China, Noord-Vietnam en Japan. Tussen 1928 en 1957 zijn meer dan 9000 wasbeerhonden uitgezet binnen de toenmalige Sovjet-Unie, westelijk tot in Wit-Rusland en Oekraïne (NIETHAMMER 1963). Van daaruit verspreidde de soort zich naar het westen. Momenteel komen wasbeerhonden veel voor in Oost- en Noord-Duitsland, maar nog niet of incidenteel in het zuidwesten van dat land.

Voorkomen in Nederland

De eerste vondst van een wasbeerhond stamt uit 1991 (MULDER & BROEKHUIZEN 1992). Na nog enkele verspreide waarnemingen in 1991-1992 (BROEKHUIZEN & MÜSKENS 1993) duurde het tot het eind van de jaren 1990 tot er nieuwe meldingen kwamen. Vanaf 2001 werden elk jaar wasbeerhonden waargenomen. Tot eind 2012 waren de meldingen vooral afkomstig uit Groningen, Drenthe, Friesland, Overijssel en de Noordoostpolder, aansluitend aan de verspreiding in Duitsland. Er werden ook in andere delen van het land wasbeerhonden gezien of dood gevonden, maar waarschijnlijk betrof het daar steeds ontsnapte of losgelaten exemplaren (MULDER 2013). Vooral op de Veluwe werden sinds 1993 regelmatig wasbeerhonden waargenomen waarvan enkele duidelijk tam waren.

Tussen 2000 en 2013 werden in het noordoosten van Nederland elk jaar drie tot acht 'wilde' wasbeerhonden gemeld, met een maximum van 15 in 2006 (MULDER 2013). Daarmee zit Nederland in de fase van losse waarnemingen die ook in Finland, Tsjechië en Duitsland voorafging aan een snelle toename en de ontwikkeling van een 'echte' populatie met overal reproductie. Deze ontwikkeling duurde daar 20-30 jaar. In 2012 werden voor het eerst in ons land geboren jonge wasbeerhonden waargenomen.

Na 2012

Ook in 2013 en 2015 werd in Drenthe voortplanting vastgesteld. Op enkele plekken in Friesland en Drenthe zijn intussen de voor wasbeerhonden kenmerkende latrines gevonden. Sinds 2012 lijkt er geen sprake te zijn van een verandering in de verspreiding.

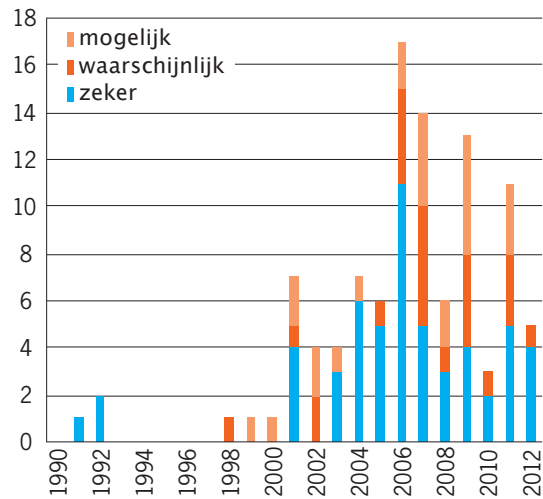
Verandering en oorzaken

De wasbeerhond is een nieuwe soort in Nederland. De bejaging die vanaf het begin van de vestiging in Duitsland heeft plaatsgevonden, heeft daar niet geleid tot een merkbare vertraging van de kolonisatie (STIER 2006). In Nederland is nog niet veel ontwikkeling in de aantallen te bespeuren, maar verwacht wordt dat de wasbeerhond zich steeds verder over het land zal verspreiden. Vanaf 2025 zou hij hier een algemene soort kunnen zijn.

Bedreigingen en bescherming

De wasbeerhond is in Europa een succesvolle exoot, die afgezien van de wolf, bejaging en het autoverkeer, geen bedreigingen kent. Hij staat vermeld in bijlage 1 van de 'Regeling beheer en schadebestrijding dieren' en is daarmee een soort waarvan de stand mag worden beperkt, als bedoeld in artikel 67.1 van de Flora- en faunawet. Provincies kunnen opdracht geven om het aantal dieren te verminderen. Tot nog toe is dat alleen door Friesland gedaan.

Jaap L. Mulder

SUMMARY

Raccoon dog *Nyctereutes procyonoides*

The raccoon dog is native to East Asia. The species first crossed the Dutch border from Germany in the 1990s. This newcomer occurs mostly in pockets in the north-east. Evidence that it is reproducing was first found in Drenthe in 2012 and 2013. In Europe, the raccoon dog is found mostly in habitats with sufficient cover. It prefers humid areas and deciduous or mixed forests with dense undergrowth. The raccoon dog is expected to expand its range in the Netherlands in the coming years.

▲ Aantal waarnemingen van wasbeerhonden in Noordoost-Nederland in 1990-2012, in drie categorieën van zekerheid, zonder de tamme individuen (MULDER 2013).

Number of sightings of raccoon dogs in the north-east of the Netherlands in 1990-2012, in three categories of certainty (possible, probable and certain) and excluding tame individuals.

▼ Wasbeerhond.

Foto: Guus van den Berg.
Raccoon dog.

